

چکیده

دانش آموزان به دلایل مختلفی همواره در معرض فرسودگی تحصیلی قرار دارند. در این بین نقش عواطف، حرمت خود و توانایی در تنظیم هیجان حائز اهمیت است. هدف پژوهش حاضر پیش بینی ابعاد فرسودگی تحصیلی بر اساس عاطفه مثبت و منفی، حرمت خود و تنظیم هیجان در دانش آموزان مقطع متوسطه بود. جامعه آماری شامل تمامی دانش آموزان دختر مقطع متوسطه دوم شهر رشت در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ به تعداد تقریبی ۱۲۶۰ نفر بود که از این بین تعداد ۱۲۰ نفر نمونه بر اساس جدول مورگان و به نمونه‌گیری گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند و فرسودگی تحصیلی سالملا-آرو و ناآتانن (۲۰۰۵)، عاطفه مثبت و منفی واتسن، کلارگ و تلگن (۱۹۸۸)، حرمت خود روزنبرگ (۱۹۸۹) و تنظیم هیجانی گروس و جان (۲۰۰۳) را تکمیل کردند. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد بین نمره اهمال کاری تحصیلی با عاطفه مثبت، حرمت خود، نمره کل تنظیم هیجان و خرده مقیاس‌های بازداری شناختی و ارزیابی مجدد شناختی رابطه منفی و با عاطفه منفی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد ($P < 0/05$). نتایج تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که متغیرهای عاطفه مثبت، عاطفه منفی و بازداری شناختی تنظیم هیجان مجموعاً ۲۳ درصد از تغییرات بعد خستگی هیجانی؛ متغیرهای حرمت خود، عاطفه مثبت، بازداری شناختی و عاطفه منفی مجموعاً ۴۲ درصد از تغییرات بعد بدبینی؛ و متغیرهای عاطفه مثبت و عاطفه منفی مجموعاً ۲۵ درصد از تغییرات فقدان کارایی فرسودگی تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع متوسطه را پیش بینی می‌کنند. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که عاطفه مثبت و منفی، حرمت خود و تنظیم هیجان با فرسودگی تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع متوسطه رابطه داشته و قادر به پیش بینی معنی‌دار آن هستند.

کلید واژه‌ها: فرسودگی تحصیلی، عاطفه مثبت و منفی، حرمت خود و تنظیم هیجان.